



## **Theologiæ Sacramentalis Scholasticæ Et Moralis Pars ...**

Ad Mentem Doctoris Subtilis Ioannis Duns Scoti D. Augustino conformen

In quo tractatur de Ministro Sacramento Pœnitentiæ. Item de Sacramentis  
Extrema Unctionis, & Ordinis

**Bosco, Jean a**

**Lovanii, 1672**

Concl. VI. Obligatio continentiaë non extendit se ad invalidè ordinatum, uti  
nec ad ordinatum ante usum rationis, nisi post usum rationis Ordinem  
susceptum ratificet. Quod debeat ratificare post annos ...

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73429](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73429)

ego teneo, etiam dispensatio in propria lege sine justa causa, est invalida; quamvis abrogatio valeat, & ita ex hac parte adhuc esset aliquod discrimen.

157.  
An Pontifex sine causa possit valide dispensare in suo voto.  
Aversa.

Deinde Aversa supra §. *Solum ergo*, docet, quod quamvis in voto merè spontè emisso, non valeat dispensatio sine justa causa, & per consequens non liceat uti tali dispensatione: attamen quando votum ipsum emittitur ex præcepto Superioris, dici, inquit, potest, ita manere sub potestate ejusdem Superioris, & ita esse interpretandum dependere ab illo, & cum hac intentione esse emissum à vovente, ut possit ita ab eodem Superiore dispensari & relaxari, sicut posset præceptum ipsum Superioris, cadens super eandem materiam. Et sic est in præsentis casu, ubi votum continentiae in sacra Ordinatione diceretur emitti ex præcepto & instituto ipsius Ecclesiae seu Pontificis. Hæc ille.

Sed quia nullum pro hac nova opinione citat Auctorem, & de illa intentione voventis nobis non sufficienter constat, neque talis interpretatio satis fundata apparet; nequaquam ei subscribimus, & eadem facilitate ac soliditate dicimus; Superiorem in hoc voto nihil amplius posse, quam in aliis votis, factis absque ejus præcepto; quia præceptum voventi non potest mutare naturam voti, nec minus jus accipit Deus ex illo voto, quam ex alio quocumque; & ideo non magis potest Superior tollere jus, quod Deus habet ex illo voto, quam ex alio quocumque.

158.  
An Confessarius determinatè scire debeat, quam ex his duabus sententiis Clericus teneat.  
Coninck.

Atque hic foret finis hujus Conclus., nisi aliquis Confessarius me interrogasset; an determinatè scire debeat, quam ex his duabus sententiis Clericus teneat, dum confitetur peccatum carnis; nam si putavit, se obligari ex præcepto, jam alio specie peccato peccavit, quam si putasset, se obligari ex voto.

Et quid si tenuisset sententiam Coninck disp. 20. de Sacramento Ord. n. 130. purè, Clericos obligari tum ex præcepto, tum ex voto? Nam licet communiter rejiciatur, eò quod multiplicet obligationes, & per consequens peccata sine necessitate; fieri tamen potest, ut quis ei mordicus adhaereat, & per consequens, peccet duplici peccato, saltem propter conscientiam erroneam; cum aliàs solum peccasset unico peccato. Quid ergo faciendum mihi, inquit, dum audio Clericum simpliciter confitentem peccatum carnis? Interrogabo eum, quam sententiam sequatur?

159.  
Resolutio Auctoris.

Puto; non esse in illa re scrupulizandum, cum Clerici, dum actualiter peccant, non soleant apprehendere, nisi specialem aliquam obligationem ratione status sui, ex quocumque demum capite illa oriatur; & credo, quod quamplurimi sint, qui nihil sciunt de hac diversitate sententiarum; & si scirent, indubiè vellent minori, quo possunt, peccato peccare, & non duobus, sed unico.

Sufficienter ergo confitetur Clericus, dum statum suum explicat; quo intellecto, poterit Confessarius secundùm diversas sententias, jam discussas, formare judicium de specifica malitia illius actus. Et aliunde parùm refert in ordine ad imponendam condignam satisfactionem, quam sententiam ipse sequatur, aut etiam Clericus fuerit secutus; cum utrumque peccatum sit æqualis, aut ferè æqualis gravitatis. Rationem autem est, quod velit duplici peccato peccare, secundùm sententiam Regii, quando utrumque adhuc nimium est.

Igitur, nisi expressè Clericus se determinaverit ad unam, vel alteram sententiam, videtur sufficere, sicut statim dixi, quod explicet statum suum; & Confessarius non tenetur ulterius interrogare, sed potest judicium formare de eo, quod minimum est; cum indubiè peccator hoc censeatur intendere, dum expressè non intendit, quod majus est.

Hanc doctrinam, quia non invenio in aliquo Auctore, lubens subijcio correctioni doctorum, paratus illis subscribere, si quid melius occurrerit.

Interim procedam ad ultimam difficultatem hujus Disput. Et quæ illa? Utrum obligatio continentiae se extendat etiam ad invalide ordinatos, vel ante ætatem; aut vi & metu. Ad duas priores partes Respondeo:

#### CONCLUSIO VI.

Obligatio continentiae non extendit se ad invalide ordinatum; uti nec ad ordinatum non solum rationis, nisi post illius rationis Ordinem suscipere ratificet. Quòd debeat ratificare post annos pubertatis non constat.

Prima pars Conclusionis intelligitur de valide ordinato, ex quocumque defectu proveniat invaliditas, & ex quocumque defectu dicatur oriri obligatio continentiae; ita ut non valide ordinatus, sive ex defectu materiae, sive ex defectu intentionis, sive per se, vel per alium in ministro, non teneatur ad continentiam, neque ex præcepto Ecclesiae, neque ex voto solemnè, aut etiam simpliciter; sed potest, licet semper scandalo, matrimonium contrahere, & contracto uti petendo ac reddendo debitum.

Hæc est communis sententia tam Jurisperitorum, quam Theologorum, paucis se opposuerunt; qui autem manere obligationem continentiae in voto simpliciter, quando ordinatus procedit bona fide, argumento cap. usici de Dispens. pub. in 6. ubi: *Per dictum tamen contra alium* (scilicet

Sect. 5. De Contin. sacris Ordin. annexa. Concl. 6. 695

salitium per verba de presenti inter impuberem & puberem, aut inter impuberes non proximos pubertati qui voluit ut potuit, non sicut agebatur, publica honestatis iustitia est inducenda. Ergo similiter tamen non valuerit illud votum, sicuti agebatur, id est, tamen non fuerit votum solemne; valuit tamen ut potuit; potuit autem valere in ratione voti simplicis, cum ordinatus habuerit ex parte sua totum consensum requisitum, & voluntatem se obligandi.

Quod pertinet exemplum simillimum in Professione religiosa, quae si forte sit invalida ob aliquem defectum, utpote si Religio non erat approbata, aut Superior non erat legitimus, aliove simili modo; tamen obligat per modum voti simplicis, ob absolutum & perfectum consensum ejus, qui ex parte sua proficitur bona fide; argumento cap. Quidam, 3. de Convers. conjug. sequentis tenoris: *Quidam intravit monasterium invitâ uxore: quâ ipsum repente, coactus est ad eam redire: eâ mortuâ, quæris, an ipse cogatur reverti ad monasterium, an aliam possit ducere in uxorem? Consultationi tuae taliter respondemus, quod votum non tenet (plene seu in ratione voti solemnis) unde ratione voti ad monasterium non tenetur redire: ulterius vero non poterit uxorem accipere: promisit enim se non exigere debitum, quod in eius potestate erat: & ideo quoad hoc votum tenuit: non reddere autem, non erat in eius, sed mulieris potestate. Vide Apostolus (2. Cor. 7. v. 4.) vir non habet potestatem sui corporis, sed mulier. Ita Alex. 3. Pisano Archiepiscopo.*

Idem statuit Caelestinus 3. eodem tit. c. *Placer*, 12. de muliere, quæ credens maritum mortuum, habitum Religionis assumpserat. *Licet* (inquit Pontifex) *votum eius usquequaque non tenuerit, eatenus tamen fuit obligatorium, quatenus se poterat obligare: promisit enim intrando monasterium se non excuram carnis debitum, quod erat in potestate ipsius; redire vero ad seculum in eius potestate non erat, sed in potestate mariti: & ideo quantum ad ipsam tenuit votum: quod post viri obitum tenere non desinit: cum ad eum casum, à quo poterat efficax habere principium, pervenisse noscatur.* Ergo similiter in casu proposito, licet votum invalidè ordinati usquequaque non tenuerit, scilicet in ratione voti solemnis, quia revera non fuit annexum Ordini facto; eatenus tamen fuit obligatorium, quatenus se poterat obligare; poterat autem se obligare voto simplicis castitatis; ergo &c.

His tamen non obstantibus opposita sententia est satis certa, quam docet Sanchez lib. 7. de Matrim. disp. 27. n. 17. cum Aliis, quos citat. Eundem sequuntur Conink disp. 20. de hoc Sacramento dub. 14. n. 133. & Aversa supra sect. 8. §. *Satis certum.* Et ratio generalis est; quia ex actione nulla ut nulla est, sive sit nulla jure positivo, seu jure naturæ, nullus potest per se loquendo sequi effectus; quippe esse nullum nihil aliud est, quàm esse destitutum virtute ad causandum effectum.

Si ergo in casu proposito Ordinatio sit nulla, quæ talis est nullum potest habere effectum; adeoque non potest inducere obligationem continentiae ex præcepto vel ex voto, cum illa obligatio sit effectus, aut quasi effectus Ordinationis, id est, aliquid consequens & dependens ab Ordinatione; si igitur hæc non valet, quæ principalis actus est, neque subsistet effectus consequens; argumento leg. 178. de diversis Reg. Juris: *Cum principalis causa non consistat, plerumque ne ea quidem, quæ sequuntur, locum habent.*

Dices; hoc tantum probat, non obligare præceptum Ecclesiæ, quod non videtur dirigi, nisi ad eos, qui verè & valdè ordinati sunt; cum imponatur ob reverentiam debitam illi statui, qui reverà non subest. Alioquin cum illud præceptum non solum prohibeat, sed etiam irritet matrimonium contrahendum; invalidè ordinatus non solum illicitè, sed etiam invalidè contraheret matrimonium; quod nullus affirmat. Aliud cernitur in obligatione voti, quam quisque sibi ipsi imponere potuit, & censetur imposuisse hoc ipso quod bona intentione suscipit Ordinem sacrum, licet illud votum non foret solemne; quia illa solemnitas est tantum juris Ecclesiastici, & non dependet à voluntate ordinati; sicut dependet votum simplex seu absolutum votum castitatis, quod quisque facere potest independentè ab Ordinatione.

Respondeo; si res ita se habeat, id est, si invalidè ordinatus absolute voluerit Deo promittere castitatem independentè à sua Ordinatione, est non foret valida, quam ex errore putabat validam; certum est, quod obligetur voto simplicis castitatis; adeoque illicitè contraheret matrimonium, eoquæ utetur petendè debitum.

Sed hæc non est ordinaria intentio ordinandorum; nec enim puto, quod ullus ordinatus, si interrogaretur, diceret, se habuisse talem intentionem. Quam ergo? Vovendi castitatem; in quantum per statutum Ecclesiæ obligatur, id est, in quantum verè suscipit Ordinem; neque enim Ecclesia usquam obligavit ordinandos ad emittendum votum simplex castitatis, nec ipsa immediatè obligationem simplicis continentiae imposuit, ut supra dixi, sed solum continentiae solemnis, ut sic loquar.

Itaque votum simplex castitatis nequidem præsumitur à jure (cum tale jus nusquam reperitur) in iis, qui invalidè ordinantur, cum castitas non sit aliquid essentielle Ordini, sed per accidens tantum annexum; unde principalis intentio est de suscipiendo Sacramento, & illa semper præsumitur, ubi non constat de opposita.

Ex his facile responderetur ad jurâ, in contrarium præallegata. Ad duo quidem posteriora, isthæc fundari in præsumptione; siquidem cum actus & intentio principalis profitentis sit ipsa

164. Objectio

Solutio

165. Quæ sit intentio eo- rum, qui ordinantur

166. Resp. ad duo postea flos jur. d. in contrarium

162. Probant etiam à similli in Professione religiosa.

cap. 3. de Convers. conjug.

cap. 12. ead.

163. Concl. est satis certa. Sum. lra. Conink. Aversa. Probatio.

rum præ-  
allegata,  
fundari in  
presump-  
tione,

Sanchez.  
Suarez.

In aliquo  
casu pro-  
fessio in va-  
lida nul-  
lam relin-  
quit obli-  
gationem  
castitatis,  
ex Trid.

167.  
Resp. ad  
c. un. de  
Despons.  
impub.

sum votum seu promissio castitatis, præsumitur profitentem se voluisse obligare; si non ex toto, quia non poterat, saltem ex parte, quod poterat; & ideo non posse petere debitum, quantumvis possit reddere. Sin autem contrarium constaret professio, putà quòd nullo modo intendit se obligare, nisi dependenter à Religione seu valida professione; dico, per se loquendo posse contrahere matrimonium, & eo uti petendo & reddendo debitum, non obstantibus iuribus præallegatis, quæ, ut dixi, fundantur in præsumptione; quæ proinde non subsistente, nec ipsa subsistunt. Ita docent Sanchez in Sum. lib. 5. cap. 4. n. 105. & Suarez to. 3. de Relig. lib. 7. c. 2.

Et sanè in aliquo casu professionem invalidam nullam post se relinquere obligationem castitatis, patet ex Trident. sess. 25. de Regul. cap. 15. In quacumque, inquit; Religione tam virorum quam mulierum professio non fiat ante 16. annum completum; nec qui minore tempore, quam per annum post susceptum habitum in probatione steterit, ad professionem admittatur. Professio autem antea facta, sit nulla, nullamque inducat obligationem ad alius Regula vel Religionis vel Ordinis observationem, aut ad alios quoscumque effectus.

Quid ergo respondendum ad cap. un. de Despons. impuberum, ubi statuitur, ut supra vidimus, consensum impuberum de presenti, valere in ratione sponsalium? Majorem utique esse rationem præsumendi consensum de futuro, cum ille virtualiter includatur in consensu de presenti, per quem tradunt se quantum possunt; non sic autem votum simplex continetur in professione Religionis, & multò minus in susceptione Ordinis sacri: nam votum simplex non est via ad professionem, aut Ordinationem, sicuti sponsalia sunt via ad matrimonium.

Fortè etiam posset dici; quòd cum impuberes defectu ætatis non ita perfecte possint distinguere matrimonium à sponsalibus, censeantur contrahere potius eo modo, quo possunt, quam hoc vel illo modo, quod in professione ac susceptione sacri Ordinis, utpote requirentibus provectionem ætatem, non habet locum. Interim si quis impuber non habuisset intentionem se obligandi ad sponsalia seu obligatione sponsalium, quando inivit matrimonium de presenti, in conscientia non esset obligatus; quoniam & illud jus fundatur in præsumptione. Atque hæc de prima parte Conclus.

168.  
Secunda  
pars Concl.  
est commu-  
nis & certæ  
eamque do-  
cet D. Bon-  
vent.

Secunda similiter communis est, & nimis certa; scilicet, ordinatum ante usum rationis, non per hoc manere postea obligatum ad continentiam, sed posse validè & licitè conjugalem statum assumere. Ita docet D. Bonavent. 4. dist. 25. a. 2. q. 2. in corpore, ibi: Ad Ordines sacros requiritur rationis usus de necessitate præcepti, pro eo quòd ad illos Ordines non debent admitti, nisi qui possunt ad continentiam obligari: & ideo qui ordinant scienter eos, qui non possunt obligari, quia ratione carent, faciunt contra statutum & præceptum

Ecclesie: & ideo si tales ordinantur exterioribus, præter rem recipiunt de factò, quia non contradicunt, quàmvis non consentiant.

Et ibidem ad 6. sic scribit: Ad hoc quòd obligatur de continentia (scilicet quòd sacris Ordinibus de necessitate est annexa, nullus autem obligetur ad continentiam, nisi per consensum propriæ voluntatis) iam patet responsio: nam continentia in sacris Ordinibus non est de esse, sed de bene esse. Doctorem Seraphicum sequuntur patrum alii tam Iuristæ, quàm Theologi veteres, & recentiores.

Ratio verò est manifesta (inquit Vasquez hic disp. 246. c. 3. n. 25.) nam cum votum essentia sua sit promissio Deo facta, & promissio non possit aliquem obligare, nisi propriæ voluntate sua, aut expressâ, aut (ut auctores interpretantur) quæ necessariò pendet ex aliqua expressâ ipsius, qui promittit: puer autem ante usum rationis neque expressam, neque interpretativam voluntatem Deo promittendi habere possit; consequitur plane, voto castitatis ipsum non posse obligari.

Porro autem neminem, nisi propriâ voluntate, obligari posse promissione erga Deum, vel erga aliquem alium, ac proinde neque voto, quòd essentia sua promissio est, à priori offenditur; nam obligatio promissionis est obligatio fidelitatis, fidelitas autem est querenda veritas, videlicet in promissis & de futuro; obligatio igitur voti est obligatio veritatis de futuro. Veritas autem nullum obligat, nisi ad faciendum verum id, quòd ipse dixit; non autem obligat ad faciendum verum id, quòd alii pro ipso etiam dixerunt; ergo neque votum obligat aliquem, nisi sit ab eo emissum & dictum.

Nullâ igitur lege, etiam divini, fieri potest, ut quis ad continentiam obligetur obligatione voti, nisi ipse aliquo modo votum emittat promissionem fecerit, ac proinde rectè dicit prædicti DD. puerum ante usum rationis ordinatum non obligari voto continentie. Et hinc Vasquez. Et satis bene, si ex solo voto la obligatio proveniret, idque emisso, quando infans ordinatur.

Verum enim verò cum etiam oritur ex præcepto Ecclesie, saltem mediata, quòd scilicet Ecclesia obligat ad emissionem talis voti, & secundum nostram sententiam, immittit ad præcepto Ecclesie, & non ex voto, potest quispiam dicere, unde probatur, quòd tunc infans, postquam ad annos discretionis pervenerit, non teneatur emittere votum continentie, aut quòd tunc non incipiat obligari immittente ex præcepto Ecclesie ad continentiam.

Nonne infans baptizatus ante usum rationis, etiam invitis parentibus, postquam ad usum rationis pervenerit, teneatur observare præceptum Ecclesie, quæ aliàs non teneatur observare, & potest cogi ad eorum observantiam, ad quorum observantiam aliàs non potest cogi?

Secl. 5. De Contin. sacris Ordin. annexa. Concl. 6. 697

Ita profus definitum est in Conc. Trident. sess. 7. de Baptismo Can. 7. Si quis dixerit, baptizatos per Baptismum ipsum solum fidei debitores fieri, non autem univese legis Christi; anathema sit. Et can. 8. Si quis dixerit, baptizatos liberos esse ab omnibus sancta Ecclesia preceptis, que vel scripta vel tradita sunt, ut ut ea observare non teneantur, nisi se sua sponte illis submittere voluerint; anathema sit.

Rursusque can. 14. Si quis dixerit, huiusmodi parvulos Baptizatos cum adoleverint, interrogandos esse, an ratum habere velint, quod patri eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti sunt: & ubi se nolle responderint; suo esse arbitrio relinquendos: nec alia interim pena ad Christianam vitam cogendos, nisi ut ab Eucharistia, aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec resipiscant; anathema sit.

Ideoque oppositum Conclusionis adscribitur Palud. 4. dist. 37. q. 1. a. 2. ibi: Tertia conclusio est; quod secundum quosdam continentia est annexa Ordini sacro & Religioni sive professioni: illi quidem ex statuto, isti ex voto; & hoc supponendo, quod ratione voti nullus obligatur nisi volens: qui autem sacrum Ordinem recipit; licet non intendat continere, nec etiam se ad continentiam obligare; nihilominus tamen obligatur ad continentiam; & etiam in foro conscientie, si contrahat, nullum est matrimonium; quia Ecclesia bene potest facere inhabile ad matrimonium ignorantem & invitum, sicut servum vel frigidum aut humilmodi.

Et per eandem rationem si ante annos discretionis aliquis sacrum Ordinem suscipiat ad continentiam obligatur, etiam si in cunis ordinaretur, supposito tamen quod characterem receperit; quia obligatur statuto Ecclesie; non voto suo; secus autem est in illo, qui proficitur Religionem, qui solum ratione voti obligatur; unde ante annos discretionis non obligatur: tamen potest etiam dici, quod professioni est annexa continentia ratione statuti. Nam si quis profiteretur non intendens continere, nec etiam se ad continentiam obligare, dum tamen hoc non exprimeret, & intendere fieri Religiosus, nullum esset matrimonium post contractum. Hec ille.

Tamet si contrarium videatur docuisse in eodem lib. dist. 15. q. 3. a. 1. ibi: Ad illud, quod puer potest postea licite resilire & dissentire: si pater aut mater pro ipso fecerunt votum, verum est; unde etiam ordinatus in Sacerdotem in cunis, veniens ad annos discretionis, non tenetur continere, sed verus Sacerdos existens poterit contrahere, quia non potuit nesciens obligari. Ita Paludanus.

Sed dici forte posset, hic locutum fuisse de obligatione ex voto, priori autem loco de obligatione ex statuto Ecclesie. Vel etiam priori loco referre sententiam Aliorum, ut patet ex illis verbis: Secundum quosdam continentia &c. hic

autem statuere propriam sententiam. Interim communiter allegatur pro sententia affirmante, ordinatum ante usum rationis teneri postea ad continentiam, esseque inhabilem ad matrimonium.

Et ita eum intellexit Antoninus 3. p. tit. 1. cap. 8. ibi: Est etiam talis irregularis secundum Petrum de Palude in 4. dist. 37. qui etiam dicit; quod cum continentia sit annexa Ordini sacro ex statuto Ecclesie, ideo qui ordinatur ad ipsum, licet non intendat continere, nec se ad continentiam obligare; nihilominus obligatur ad continentiam, etiam in foro conscientie &c. ut supra ex Palud. Cdmque illam sententiam non rejiciat; & ipse pro ea ordinari citatur. Ut etiam Supplementum Gabrielis 4. dist. 25. q. 1. a. 2. Ledesma 2. p. quarti q. 55. art. 4. & quidam Alii.

Contra hos ergo probanda est Conclusio altera; quam Vasquez supra eam probavit. Probatur autem; quia Ecclesia per se non obligat ad continentiam, nisi illos, qui rationis compostes scientes ac volentes assumunt sacrum Ordinem; ut colligitur ex cap. Ante Triennium, 1. dist. 31. ubi Greg. scribit Petro Subdiacono Sicilia lib. 1. Epist. 42. Mibi durum atque incompetens videtur ut (Subdiaconus) qui usum eiusdem continentie non invenit, neque castitatem, ante promissit, compellatur a sua uxore separari, atque per hoc (quod absit) deterius cadat. Unde videtur mihi, ut a presenti die Episcopis omnibus dicatur, ut nullum Subdiaconum facere presumant, nisi qui se victurum caste promiserit.

Quamvis autem hae verba absolute non probent intentum, quia ob particularem rationem, ut supra explicavimus, postulant promissionem castitatis; tamen satis insinuant, continentiam esse rem maxime arduam; quam Ecclesia non vult imponere, nisi scientibus & volentibus.

Hinc Ambrosius in lib. exhort. ad Virgines (& refertur 32. q. 1. cap. 13.) Integritas, inquit, corporis expetenda a vobis est: quam ego pro consilio suadeo, non pro imperio precipio. Sola est enim virginitas, que suaderi potest, imperari non potest, res magis voti, quam precepti.

Ubi Gloss. verb. Voti: Argum. quod Monachi vel Canonici non possunt inviti compelli ad districtiorem vitam, quia ea res est magis voti, quam precepti, & magis libera voluntatis, quam coactionis, arg. dist. 74. c. 2. & 20. q. 3. Presens. Si ergo integritas seu continentia res est magis voti, quam precepti, magis libera voluntatis, quam coactionis; quis credat, piam matrem Ecclesiam velle filiis suis, nihil minus cogitantibus, eam precipere; precipere, inquam, perpetuam continentiam, nec in se, nec in sua causa volitam?

Quibus, inquit Concilium Toletanum 2. c. 1. (& refertur dist. 28. c. 5.) voluntas propria interrogationis tempore desiderium nubendi persuaserit, concessam ab Apostolo licentiam auferre non possimus. Loquitur de Clericis accessuris ad Sordidam

173. S. Antonius citat eum pro priori sententia.

Gabriel. Ledesma.

Probatur Concl.

174. Ecclesia non vult imponere continentiam, nisi scientibus & volentibus. S. Ambrosius.

175. Probatur ex Conc. Tol. 2. c. 1.

171. Oppositum Concl. adscribitur Paludano 4. dist. 37. q. 1. a. 2.

172. Conclaf. noitam videtur docuisse eod. dist. 15. q. 3. a. 1.

Auctor conatur eum conciliare.

diaconatum, quos prohibet ordinari, si, ante Ordinationem interrogati, respondeant, se habere desiderium nubendi. Quoniam licentiam nubendi, non semel concessam ab Apostolo 1. Cor. 7. nequeat Ecclesia auferre, cum tamen Subdiaconis præcipiat continentiam; ergo non præcipit continentiam, nisi illis, qui interrogati, respondent se non habere desiderium nubendi, sed castè vivendi; aut saltem, qui scientes & volentes illum Ordinem assumunt, cui continentia annectitur.

176.  
Ecclesia non videtur aliter obligata.

Immo Aliquibus videtur, non potuisse aliter Ecclesiam obligare; quia continentia est res adeò ardua & insignis, & præter inclinationem naturæ, ut communiter superet fragilitatem humanam, nisi quis voluntariè eam assumat; jam autem materia legis humanæ non sunt omnes actus omnium virtutum; sed qui suâ difficultate humanam fragilitatem communiter non superent, ne alioquin lex potius cedat in destructionem animarum, quam in ædificationem; cum tamen Apost. 2. Corint. 10. v. 8. dicat: *Nam & si amplius aliquid gloriatus fuero de potestate vestra, quam dedit nobis Dominus in ædificationem, & non in destructionem vestram, non erubescam. Et cap. 13. v. 10. Ideo hæc absens scribo, ut non præsens durius agam, secundam potestatem, quam Dominus dedit mihi in ædificationem, & non in destructionem.*

Ergo hoc modo præcipere perpetuam continentiam, excedit potestatem Ecclesiasticam. Ita aliqui apud Suarez tom. 3. de Relig. lib. 9. c. 17. n. 18. in fine.

177.  
Antea existimat non excedere hoc omnino Ecclesiasticam potestatem.

Ipsæ autem nu. 19. non existimat excedere hoc omnino Ecclesiasticam potestatem: quia (inquit) licet Ecclesia per se loquendo (ut sic dicam) non possit hoc præceptum absolute imponere, vel generaliter, vel specialiter alicui personæ; tamen in casu ob gravem causam, ad bonum Religionis pertinentem, potest hoc præceptum imponere, etiam si ex accidenti contingat, ut ejus obligatio & effectus aliquem liget absque ejus consensu; ut v. g. in præsentis casu, si Ecclesia expedire judicaret, ut persona consecrata per sacrum Ordinem, quæcumque ratione ordinari contingat, maneat inhabilis ad matrimonium, posset absolute conjungere hoc impedimentum cum tali Ordinatione, ita ut habeat effectum, etiam in illo, qui sine proprio consensu ordinatur. Quia sacris est, quod per se & ex intentione Ecclesiæ talis Ordo dandus non sit, nisi volenti; quod verò alicui individuo detur absque consensu ejus, accidentarium est; & præter intentionem Ecclesiæ; tamen quia uno inconvenienti dato ex malicia ordinantis, alterum ex duobus incommodis necessariò consequitur, scilicet, ut vel sic ordinato imponatur onus castitatis absque voluntate ejus, vel ut personæ sic sacratæ permittatur conjugium; poterat Ecclesia, propter hoc posterius evitandum, prius illud eligere, si ad majorem

decentiam & honorem sacri Ordinis expedire judicaret, quia privatum incommodum communi postponendum est. Hæc ille.

Subsumo ego: Atqui, secundum eundem Auctorem ibidem n. 20. non est necessarium ad eam decentiam sacri Ordinis, quam præceptum Ecclesiæ intendit, ut ad illum extraordinarium casum se extendat; ergo hoc excedit potestatem Ecclesiæ, si non omnino, quin in aliquo extraordinario casu posset Ecclesia continentiam, etiam omnimodè invito præcipere, sicut in casu præsentis, consideratis considerandi.

Quintimmo, tamen hæc obligatio non annexa sacris Ordinibus jure divino, ut aliqui putant, tamen sic benignè interpretanda videtur voluntas divina, ut non comprehendat eos, qui absque proprio consensu ordinati sunt, indecorum videretur ad nuptias trahere, & illis uti, tamen ei qui talem finem non obligasset, nullo modo indecens esset. Hæc ille.

Ego autem, licet aliquam indecentiam admitterem, ob quam Deus de absoluta potentia posset illam obligationem imponere, etiam ordinatis absque proprio consensu; quippe qui reverà consecrati sunt Deo per susceptionem characteris; equidem non tantam ut præsumendum sit Deum tantam obligationem esse imposuisse, quam natura suis legibus non induit neque necessaria est ad æternam salutem.

Ex quo patet responsio ad exemplum Baptistini; obligantis ad Fidem, & alias divini Ecclesiasticas leges. Nam ad Fidem quod obligantur omnes de jure ipso divino, ante Baptismum, & Fides est necessaria ad salutem. Unde Baptismus tantum ad potestatem Ecclesiæ compelliendi talem finem ad Fidem Christianam suscipiendam, quod per Baptismum, etiam in infantibus, fiat ejus subditus.

Et eadem est ratio de aliis legibus divinis quibus præcipiuntur res necessariæ ad salutem, ut lex suscipiendi Eucharistiam, continentiam, &c. Porro aliæ leges Ecclesiasticæ sunt ita arduæ, ut requirant consensum obligatorum ad hoc ut obligent, sicut est lex de continentia Clericorum.

Maneat ergo satis certum, Ordinarum rationis, non teneri voto aut præcepto continentiae; adeoque per se loquendo non posse uxorem ducere, eaque uti reddendo & procreando debito. Si quidem lex Ecclesiastica non impedit aut dirimit matrimonium, nisi respectu illorum, qui vel ex præcepto Ordinis, vel ex voto obligantur ratione Ordinis, cum ergo matrimonium servare castitatem. Cum ergo matrimonium in casu proposito non habeat illam specialem obligationem castitatis extra matrimonium, sequitur manifestè, licitè & valide potest contrahere matrimonium, eoque uti, reddendo

& petendo debitum, tamen aliqui DD. id expresse non dixerint.

181.

Quae talis infans potius suscipiat christ. iterum Ordinis, quam oblationem continentiam.

Sed dicit aliquis; cur ordinatus in infantia potius suscipiat characterem Ordinationis, quam obligationem continentiae, cum ambo sint effectus Ordinationis, & ambo sint accessorium; Regula autem 42. de Reg. juris in 6. dicat, *Accessorium naturam sequi congruit principali*?

Respondeo; quia character annexitur jure divino & inseparabiliter, neque est res difficilis; at vero obligatio continentiae solum jure Ecclesiastico, vel voto, idque separabiliter, ut patet in illis, cum quibus Ecclesia dispensat, ut non obstante Ordinatione & obligatione prius contracta, licite & valide contrahant matrimonium.

182.

Secunda.

Præterea, ut dictum est, obligatio continentiae est res maxime difficilis, adeoque non est eadem ratio in eo accessorio & principali, quod ex se nullam habet difficultatem, & ideo non sequitur ejus naturam. Sic etenim valet iuramentum appositum promissioni solvendi usuras, cum tamen ipsa promissio, quae est principale non valet; eo quod in iuramento reperitur ratio divinae reverentiae, quae non invenitur in simplici promissione.

Ita ergo impresentiarum, est valeat Ordinatione infantis, & per consequens imprimat characterem, Ecclesia supplet defectum voluntatis infantis, eo quod per ipsam Ordinationem & characterem impressum nullum fiat praedictum infanti, sed potius impendatur ei magnus favor, quia conferitur effectus gratiae sanctificationis, & specialiter consecratur Deo; equidem illa voluntas Ecclesiae non sufficit ad imponendam obligationem continentiae, per quam utique maximum fieret praedictum infanti, qui redderetur in epax matrimonii, cujus alioquin iure naturali & divino esset capax.

183.

Infans post debitam aetatem potest vel resuscitare vel ratificare Ordinem susceptum.

Ut igitur illud praedictum evitaretur, voluit Ecclesia, ut post debitam aetatem posset vel resilire ab Ordine sacro prius suscepto, nolendo ullatenus exercere ejus officium, nec gaudere privilegiis; vel certe ratificare Ordinem sacrum prius susceptum, verbo vel facto eum approbando; v. g. dicendo, se ratum habere, quod prius factum fuit, aut exercendo, vel semel tantum, actum illius Ordinis; eo modo, quo solet ab aliis ordinatis fieri; aut usurpando privilegia, specialiter illi Ordini concessa; eo modo, quo illis utuntur alii ordinati, probe sciens, se posse ab Ordine suscepto resilire, & hac via Ordinem susceptum ratificare.

184.

Quae sit illa debita aetas.

Ita communiter Doctores; qui tamen inter se disputant, quae sit illa debita aetas, plurimis, non infimae notae, existimantibus, sufficere eam; in qua ordinatus plene utitur ratione, ita quod deinceps possit ligari tam propriis votis, quam Superiorum praecceptis; Aliis autem, non minoris auctoritatis, postulantibus tempus pubertatis, id est, annum aetatis 14. completum,

qui in ipso jure; cap. *Ad nostram*, 8. de Regul. requiritur ad validitatem professionis religiose.

cap. 9. de Regal.

Et quoniam ex dispositione Conc. Tridentini sess. 25. de Regul. c. 17. ad validam professionem Religionis requiritur annus 16. expletus, Sanchez lib. 7. de Matr. disp. 30. n. 8. & 10. eandem dilationem extendit ad obligationem continentiae in ordinatis, ita ut non, nisi anno 16. completo, contrahatur, si quis fuerit ordinatus in infantia, ante usum rationis, si jam adeptus usu rationis ante praedictum annum: est siquidem similis ratio utriusque casus.

Sanchez requirit annum 16. ex Trid.

Rogas quae illa? Certè non alia, quam jam insinuata; quia videlicet ad votum solemne, emissum in Religione approbata, requiritur talis aetas; ergo etiam ad votum solemne, emissum in susceptione Ordinis sacri. Probatur Consequentiā, quia est aequalis obligatio utriusque voti; ergo sicut Ecclesia propter difficultatem & sublimitatem ac indispensabilitatem quodammodo voti solemnis Religionis, ad majorem iudicii maturitatem & perfectiorem deliberationem requisivit illam aetatem, ita merito dicitur eandem postulare (quamvis id expresse nusquam scriptum sit) ad solemne votum sacri Ordinis, quod quamvis Pontifex possit dispensare; at summa cum difficultate (inquit Sanchez supra) dispensabit, & propter causam valde publicam: quare non est credendum, velle Ecclesiam voto tanti momenti alligari puerum impuberem. Quamvis enim votis simplicibus ligari possit, attamen facillimo negotio illi aetati consulitur; cum possint omnia illa impuberum vota à parentibus vel tutoribus absque causa aliqua irritari. Hæc ille.

185. Probatio.

Sed; ut verum fatear, videmus; ob causam tantum privatam dispensari cum Subdiacono, ut possit contrahere matrimonium. Deinde vota simplicia puberum nequeunt irritari à parentibus vel tutoribus absque causa aliqua, est non sint emissa post annum 16. ergo saltem valebit votum Ordinis sacri emissum à pubere ante annum 16. quamvis; ita specialiter disponente Trident. non valeat votum solemne Religionis: quod indubiè multo gravius est, cum non solum pro objecto habeat perpetuam continentiam, sed etiam paupertatem & obedientiam. Merito ergo potuit Ecclesia majorem iudicii maturitatem & perfectiorem deliberationem exigere ad votum solemne Religionis; quam ad votum solemne sacri Ordinis, quod pro objecto solum habet perpetuam continentiam. Ex quo patet non esse omnimodam paritatem rationis inter hæc vota.

186. Contra arguit Aucto.

Et quamvis esset omnimoda paritas, in positivis non valet argumentum à paritate rationis, nisi ad evitandum absurdum; quando nimirum tanta est connexio plurium casuum in aliqua ratione, ut sit contra prudentiam in uno

187. Non videtur valere argumentum à Professione Religionis ad uno

votum Ordinis sacri. uno casu ob illam rationem ita disponere, & non in alio, quod hic non habet locum.

Enimvero ante Trident. jure communi professio puberis erat valida, & per consequens etiam votum sacri Ordinis; quod prudenter fuisse factum non potest esse dubium. Ergo etiam post Tridentinum, quamvis in eo aliter disponatur de professione, non ideo tamen dispositio juris communis de voto Ordinis sacri, merito censeri potest contra prudentiam; quia si Trident. nihil disposuisset de professione, sicut poterat nihil disponere, etiam respectu ejus dispositio juris communis non fuisset contra prudentiam.

188. Et ideo hanc sententiam docet Herinx disp. 10. de Sacram. Ord. nu. 112. dicens: Si ordinetur post pubertatem ante annum aetatis 16. probabiliter valde obligaretur. Quamvis idem Auctor nu. precedenti censet, non obligari ordinaros ante pubertatem.

Oppositum docet Sanchez. Sanchez autem supra putat, non oriri obligationem ante annum 16. dicens: Hodie cum votum expressum solemne professionis non valeat usque ad decimum sextum annum completum, juxta Trident. sess. 25. de Regul. c. 15. idem dicendum erit, juxta hanc sententiam, de initiato Ordinibus sacris ante 16. annum; nempe eum non teneri continere. Quia ratio tradita ab hac sententia profus militat in hoc casu.

Sed ad hoc jam responsum est. Unde magis placet sententia Herinx. Praesertim cum adhuc incertum sit, an requiratur tempus pubertatis.

189. Et sane non requiri, tamquam sententiam omnino veram, docet Suarius supra n. 22. quam (inquit) tenet Gloss. c. un. de Clerico per saltum promoti, verb. Discretionis, ibi: Sed nunquid isti taliter (id est, infra annos discretionis) ordinati, tenentur continere cum venerint ad legitimam aetatem? Arg. quod non; quia continentia res est voti, & non praecepti 27. quest. 1. Integritas. Non credo quod possit contrahere, maxime si dicatur, quod Ordo habeat votum continentiae annexum; sic ergo compellitur continere: & ita facit Ordo, quod votum (professionis) facere non possit: quia in tali aetate non tenet votum supra de Reg. Ad nostram & c. Significatum, cum suis similibus. Sed equus videtur quod contrahere possit, si contradicat ante 14. annum. Sed quod prius dixi verum est; quia statim antequam ordinaretur, debuit contradicere, & nullo modo consentire: & si simpliciter coactus, ordinatus fuisset, non recepisset characterem supra de Baptismo, Major. §. ult. versus Finem.

Ergo, secundum illam Glossam, aliquis potest obligari ad continentiam ratione Ordinis sacri, suscepti ante annum 14. & de facto obligatur, qui eum suscipit, cum possit non suscipere; de quo casu loquitur ibi Suarius.

190. Eandem sententiam sequitur Glossa in cap. Pueri. 120. §. 1. verb. Ad sacros, ibi: Tamen si

puer ordinetur in sacris Ordinibus, bene recipit characterem, cum possit recipere minores Ordines ut in dicto cap. In singulis. Sed nunquid tenetur continere? Sic si est doli capax: alius non. Nam & voti & Sacramento se obligare potest doli capax extra de Delict. puer. c. 1. Sed Religiosi non, ut notatur 27. §. 2. §. Cum ergo, 20. q. 2. c. 2. Potest pueri dicantur (secundum Gloss. ibidem verb. Pueri) ante 14. annum, extra de E. tate & qualu. cap. Indurum.

Praeterhas Gloss. citantur pro hac sententia Sotus lib. 7. de Iust. qu. 2. art. 5. Marchinus tract. 2. de Ordine p. 6. cap. 8. diff. 10. Coninck de hoc Sacramento dub. 14. num. 136. Vega tom. 2. Sum. c. 57. col. 7. Card. & Anton. in cap. un. de Clerico per saltum promoti, Carrerius lib. 3. de Spont. c. 3. Bonac. q. 1. de Matr. punct. 9. n. 9. Pontius lib. 7. de Matr. c. 29. n. 15. & alii.

Et ratio est (inquit Suarez supra) quia illi satis liberè suscipit Ordines, & ideo meritis Ecclesiae statuto redditur inhabilis ad matrimonium. Irem quia votum castitatis solum à puero (intellige doli capaci) est validum; ergo ex hac parte hoc votum etiam erit validum. Quamvis autem votum simplex possit irritari à parente, non tamen hoc, quod est solemne, propter Ordinationem validam, & propter legem Ecclesiae inhabilitantem talem personam, qua nulla aetas excipitur, quae voluntarie Ordinationis capax sit.

Nec obstat cap. Pueri, supra allegatum, quod potius fovet, dicit enim: Pueri ad sacros Ordines nullatenus admittantur, ne tanto periculo sitis, quanto citius ascendere ad altiora seculum. Supponit ergo teneri, aliàs non esset periculum tendendi.

Neque etiam valet argumentum à professione; quia est à re dissimili & diversae rationis, nam professio irritari potuit, non autem Ordo. Aliàs nunc ordinatus post 14. annum aetatis non teneretur voto castitatis; quia nunc professio in illa aetate facta non tenet per Concilium Trident. quod absurdum est. Haeculque Suarius.

Et simili ferè modo discurrit Coninck supra: In particularibus, inquit, jure possunt constitutionibus argumentum à simili casu probat; aliàs probaremus, sicut jejunamus post die Nativitatis S. Joannis, ita pridie Nativitatis B. Virginis esse jejunandum: quia haec illi sanctorum ac venerabilior est.

Adde diversissimam esse utriusque rationem. Primò; quia obligatio Religiosi meliò graviòr & immutabilior est, quam Sacerdotis secularis, adeoque maturiore deliberatione tractanda. Secundò; post irrationem professionis, votens manet omnino laicus. Contra verò, semel validè ordinatus, necessariò retinet perpetuò Ordinem, quem vita laica parùm decessit; quia leposità illà lege Ecclesiastica, se



Secl. 5. De Contin. sacris Ordin. annexa. Concl. 6. 701

possimè continget, aliquos ante maturam ætatem profiteri in Religione: rarissimè autem hæcenus contigit, aliquem ante maturam ætatem ordinari: quæ autem rarissimè contingunt lex non comprehendit, ut patet ex lege Nam ad 2. ff. de Legibus. Hæc ille.

193. Arguitur contra Coniack.

Sed contra, reponit quispiam; si rarissimè contingat aliquem ordinari ante maturam ætatem, & ea quæ rarissimè contingunt, lex non comprehendit; ergo lex continentia, aut lex votendi continentiam, quæ imponitur ab Ecclesia ordinandis seu ordinatis, non comprehendit ordinatos ante maturam ætatem.

Herincx.

Deinde, Auctores prioris sententiæ non intendunt præcisè argumentari à simili (ut bene advertit Herincx supra n. 112.) sed assumunt exemplum professionis ad ostendendum, quàm rationabiliter explicetur mens Ecclesiæ, quòd non tenetur velle, præceptum continentia, aut votum tacitum annexum Ordinibus, afficere impuberes; qui non possunt, si vellent; etiam per votum explicitum se constituere in statu immutabili, quin illud ad libitum possint parentes vel tutores irritare. Quare si tales in Ordinum susceptione votum explicitum emitterent, non esset illud, quod Ecclesia annectit, nec dirimeret matrimonium, sed posset à prædictis irritari, atque esse non irritaretur, matrimonium valeret. Ita prædicat Auctor.

194. Arguitur pro sententia Sanchez.

Sed nunquid eodem modo posset dicere Sanchez, quando extendit suam sententiam ad annum 16. se assumere exemplum professionis, non ut præcisè argumentetur à simili; sed tantum ad ostendendum, quàm rationabiliter sic explicetur mens Ecclesiæ? Non video quid obstat; quàmvis magis rationale sit, ut non obligetur impubes, quàm ut non obligetur pubes ante annum 16. Et ideo non valet illa Consequencia: impubes non obligatur; ergo nec pubes ante annum 16.

Ex his omnibus satis patet, incertum esse, quòd infans debeat ratificare Ordinem susceptum post annos pubertatis ad hoc, ut incipiat obligari; & magis dubium, quòd post annum 16. Et adhuc magis incertum, quòd requiratur aliud triduum post completum annum 16. ut Aliqui docent apud Sanchez supra nu. 10. argumento cap. Ad nostram 8. de Regul. ibi: Quocirca mandamus quatenus si consiterit, quòd præfatus T. ante consummationem decimi quarti anni, susceptum habitum deposuerit, aut si post 14. annum, habitum ipsum sine probatione susceperit, & infra triduum deposuerit, eum ab impetitione prædictorum Eremitarum denunciis absolutum.

195. An ordinatio in infantia concedi debeat triduum post pubertatem. Sanchez.

Ubi, inquit, conceditur triduum post pubertatem, professis ante illam, ut nisi respiciantur intra id spatium, sed habitum professorum detulerint, non possint deinceps retrocedere.

Cui sententiæ favet (inquit Sanchez) dici statim fieri, quod post triduum fit. Quæ ratione ducti diximus lib. 1. disp. 51. n. 14. impuberi;

cui pubertatem adepti licitum est à sponsalibus resiliere, concedi triduum post illam, & resilientem eo temporis spatio, dici statim resiliere.

Sed diversa profectò est ratio in sponsalibus: quia sponsalia ante pubertatem contracta, erant omnino valida, nec aliquam ratificationem desiderabant, sed tantum in favorem teneræ ætatis & immaturi consilii, jus concessit, posse resiliere statim post pubertatem. Atque ita si tunc non resiliat pubes, manent omnino firma & irrevocabilia. At professionis & Ordinis sacri vota non erant valida, & indigebant ratificatione post legitimam ætatem, ut ex tunc valida esse inciperent.

196. Quare minus licet quam in sponsalibus concessi debeat triduum.

Quare si reverà is postea non ratificaret, non alringeretur, & ubi ratificat, manet ligatus. Illud autem triduum deservit præsumptioni fori externi; nam si intra illud post legitimam ætatem non reclamaverit, præsumetur ratificasse & amplius non audietur. Hæcenus Sanchez.

Et verò Concil. Trident. non solum triduum, sed quinquennium concedit, ut possit reclamare & debeat audiri, qui ante debitam ætatem dicit se fuisse professum, l. 25. de Regul. cap. 19. Quicumque Regularis præcedat se per vim & metum ingressum esse Religionem, aut etiam dicit, ante ætatem debitam professum fuisse, aut quid simile, veluti habitum dimiserit quocumque de causa, aut etiam cum habitu discedere sine licentia Superiorum, non audiat, nisi intra quinquennium tantum à die professionis.

197. Trid. concedit quinquennium invalidè: professus ad reclamandum.

Ergo intra quinquennium audiendus est; ergo intra quinquennium potest retrocedere; ex hypothesi, quòd post debitam ætatem reverà non ratificaverit suam professionem. Sin autem etiam intra triduum à parte rei ratificasset, nullatenus posset in foro conscientia resiliere & retrocedere. Ergo similiter in casu proposito, si quis jam sciens & prudens, primo momento post legitimam ætatem ratificasset suam Ordinationem; verbo, vel facto, jam ligatur, nec amplius potest retrocedere.

Sed quid, si solà mente ratificasset? Aversa qu. 4. sect. 8. §. Caterum, in fine putat, in conscientia esse obligatum. Sed hoc videtur mihi (inquit Herincx sup. nu. 113.) habere difficultatem quantum ad effectus canonicos dirimendi matrimonium; immo etiam quoad obligationem, quantum ad Ordinationem susceptam in infantia attinet (quæ secundum nos tantum est ex præcepto) videtur enim potius requiri figuram externam, quòd est accommodatum modo agendi humano. Hæc ille.

198. An sufficiat ratificatio facta solà mente. Aversa.

Probat sententia negans ex Herincx.

Confirmatur exemplo professionis invalidæ defectu ætatis, aut interni consensûs, quæ non ratificatur, nisi per signum externum. Et idem dici potest de matrimonio invalido, quia una vel utraq; pars interius non consentit; communior quippe sententia postulat consensum, signo

signo externo expressum. Ergo similiter in casu presenti.

199. *Disparitas inter Professionem & Ordinem sacram.*

Respondeo negando Consequentiam. Disparitas est; quod Ordo, in minori ætate susceptus, fuerit validus; professio autem & matrimonium, ut supponitur, fuerint invalida; quid ergo mirum, si, ut professio revalidetur, similiter & matrimonium, requiratur aliquid signum externum novum validum? Quamquam & Aliqui putent, sufficere signum externum vetus, ut cum vero interno consensu constituat validum signum externum.

At verò supposito valore Ordinis, in minore ætate suscepti, adveniente majori ætate, quidni sine novo externo signo incipiat obligare præceptum Ecclesiæ, aut tacitum votum ex præcepto Ecclesiæ annexum? Quippe hoc ipso quod advenit sufficiens ætas, nisi statim, id est, saltem intrâ triduum, ordinatus resistat, cum nihil jam desit, quare Ecclesiæ debeat suum præceptum suspendere, censetur hoc ipso, quod alius non resistit, illud imponere cum effectu, & alius, velit nolit, obligatur; sicut ille, qui post legitimam ætatem ordinatur, etiamsi positivè resistat illi obligationi, nolendo eam acceptare, equidem obligatur. Unde dici posset, semper hic adesse signum externum, etiam novum, puta illam taciturnitatem ordinati, quando scilicet commodè posset loqui & resistere, si vellet.

200. *Ordinatus in infantia post debitam ætatem non debet interrogari, eligatur in Ordine permanere.* Sanchez.

Bene ergo notat Sanchez sup. n. 11. ad hanc ratificationem efficiendam post legitimam ætatem, minime desiderari; ut ordinatus rogetur; eligatur in Ordine permanere, an eo deserto ad nuptias transire, quia nullus est textus, id probans. Et quàmvis, inquit, id petant aliqui DD. c. 1. de Regul. in ratificanda professione, diversa tamen est ratio; quia in ea nihil validè gestum est: in hoc autem eventu Ordo facer validè susceptus est. Ita Innoc. cap. *Vel non est compos* n. 1. de Temp. Ord. Hæc Sanchez.

An ante ratificationem obligetur ad horas canonicas?

Et nu. 12. indè deducit, hunc non teneri ad recitandum officium Canonicum, donec post legitimam ætatem ratificet Ordinem. Quia, inquit, sola characteris impressio, quæ ab Ecclesiæ irritari non potuit, valet usque ad eam ratificationem. Et sicut hic non tenetur ad principale onus annexum Ordini, quod est continentia, ita nec ad onera minùs principalia.

201.

Sed hoc argumentum, meo iudicio, non convincit; quia lectio Horarum non est adeò difficilis, sicuti continentia. Jam autem ideo dicimus Ecclesiam non voluisse obligare ad continentiam, quia est res nimis ardua; & difficilis, ut alicui possit imponi contra suam voluntatem, saltem interpretativam; & deinde semel contracta difficulter est dispensabilis. Porro in lectione Horarum facile dispensatur, & sæpè sine dispensatione cessat obligatio.

Videtur quod non.

Interim quia hæc obligatio imposta est propter sacrum ministerium, quo fungitur ordina-

tus; sicuti legitime suspensus permanet ab hoc ministerio, ita quoque videtur legitime exco-satus ab illa obligatione; præsertim cum Ecclesiæ sciat huiusmodi sententias imprimi, & non contradicat; cum posset aliqui commodè contradicere. Hercule vel ob hanc rationem, quia videlicet Ecclesiæ tacet, cum aliis posset commodè contradicere; videtur posset in præ-senti sententia, quæ exculat ab obligatione continentiæ impuberem, tamen si dolit capax; immo puberem ante annum 16. quàmvis aliqui alia rationes, quas Auctores asserunt, videantur nobis minùs efficaces.

Ex hæcenus dictis facile resolvi potest, quæ ignorantia excuset ab obligatione continententiæ, videlicet probabilis ignorantia; quando ordinatus habebat probabiles omnino rationes, quibus merito poterat sibi persuadere, nullam talem obligationem subesse, ut si videbat ordinatos passim contrahere matrimonium, aut contra tracto uti, Prælati Ecclesiæ tanquam legitimam obligationem subesse, ut si videbat ordinatos passim contrahere matrimonium, aut contra tracto uti, Prælati Ecclesiæ tanquam legitimam id permittentibus; durum quippe est, & contra Ecclesiæ consuetudinem, omnino immeritos, ac merito invites, ad continentiam cogere.

Et quoniam, qui absque ulla probabili ratione, ex mera stupideitate & insipientia sua, ignorat hanc obligationem; omnibus passim cogitatum, immerito est invitatus, nam sibi imponere debet, quod Ordinem susceperit, nequequam sciret, quæ obligatio ei esset annexa; hinc Ecclesiæ merito cum cogit ad continentiam observandam; non quia vovit, sed quia Ecclesiæ omnibus eam præcepit, qui voluntarie post legitimam ætatem Ordinem suscipiunt; nec ulla est ratio in tali casu aliter interpretandum, sed præceptum.

Qualis forrè ratio est, quando quis cogitum, idque injusto, mortaliter cogitum de susceptionem sacri Ordinis. Dico; *Fortè*, quia incerta est, ut ostendo sequenti Conclusioni.

**CONCLUSIO VII.**

Incertum est, an obligatio continententiæ extendatur ad ordinatum vi aut metu gravi, iniuste ad hoc incusso.

Imprimis, fieri potest, ut quis gravi metu iniusto adductus, exterius suscipiat sacrum Ordinem, absque interno tamen consensu; & incertum est, huiusmodi, sicuti non suscipit characterem Ordinis, ita neque suscipit in conscientia obligationem continententiæ per se loquendo; sed posse contrahere matrimonium, & contra tracto uti, petendo; & reddendo debitum, secluso scandalo.

Ratio manifesta est; quia hæc obligatio non